

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2018. június 14.
(OR. en)

10128/18

**Intézményközi referenciaszám:
2018/0251 (NLE)**

**ATO 35
CADREFIN 107**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2018. június 13.
Címzett:	Jepe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2018) 466 final
Tárgy:	javaslat – A TANÁCS RENDELETE a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program létrehozásáról (Ignalina-program), valamint az 1369/2013/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2018) 466 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2018) 466 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.6.13.
COM(2018) 466 final

2018/0251 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

**a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program létrehozásáról
(Ignalina-program), valamint az 1369/2013/EU tanácsi rendelet hatályon kívül
helyezéséről**

{SWD(2018) 342 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

E javaslat az alkalmazás kezdőnapját 2021. január 1-jében rögzíti, és a javaslatot 27 tagállamból álló Unióra vonatkozóan terjesztik elő. Ez utóbbi összhangban áll azzal, hogy az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alapján bejelentette az Európai Unióból és az Euratómból történő kilépésére irányuló szándékát, amely bejelentést az Európai Tanács 2017. március 29-én kapta meg.

Indokok és célok

Az Ignalina atomerőmű Visaginas városának közelében található, és két csatorna típusú, nagy energiakimenetű (RBMK-1500) reaktorból áll, ugyanabból a típusból, mint a csernobili erőmű. Az erőmű leszerelése nem csupán a régió, de az egész EU nukleáris biztonsága szempontjából előnyös.

Ennek megfelelően az Ignalina-program (a továbbiakban: „a program”) legfontosabb célja, hogy segítséget nyújtson Litvániának az Ignalina atomerőmű leszerelése során fellépő sugárbiztonsági kihívások leküzdésében. Ezenfelül a programban nagy lehetőségek rejlenek új ismeretek szerzésére, valamint a többi uniós tagállam leszerelési terveinek támogatására, különösen azoknál a tagállamoknál lehet hasznos, amelyek grafitmoderátoros reaktorok leszerelését tervezik.

A program megvalósítása már több pénzügyi időszak óta folyik, és a tervek szerint 2038-ra fejeződik be. Az aktuális többéves pénzügyi keretrendszer (2014–2020) által biztosított finanszírozás számos fontos mérföldkő elérését teszi lehetővé, azonban továbbra is jelentős összegekre van szükség a leszereléshez kapcsolódó további fontos sugárbiztonsági problémák megoldásához. E reaktorok leszerelése az első ilyen tevékenység a világon, amely olyan technológiai kihívásokkal jár, mint a grafitmagok szétszerelése, és az ezt követően fennmaradó nagy mennyiségű sugárzásnak kitett grafit kezelése.

A program létrejötté a Litvánia Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló tárgyalásokhoz kapcsolódik. Litvánia csatlakozási szerződésében⁽¹⁾ rögzítve van Litvánia azon kötelezettségvállalása, hogy egy közösen elfogadott határidőre bezárja és leszereli két szovjet tervezésű atomreaktorát. A szolidaritás jegyében, és elismerve, hogy az Ignalina atomerőmű leszerelése hosszan tartó folyamat, valamint az ahhoz kapcsolódó kivételes pénzügyi terhet, az Európai Unió Litvánia csatlakozási szerződésének 4. jegyzőkönyve⁽²⁾ által vállalta, hogy a tényleges fizetési szükségleteken és felvevőképességen alapuló pénzügyi támogatást nyújt az ignalinai atomerőmű leszereléséhez.

¹ HL L 236., 2003.9.23., 33. o. és 944. o.

² 3.1. cikk „Elismerve, hogy az Ignalina Atomerőmű leszerelése hosszan tartó folyamat, és az ország méretével és gazdasági erejével arányban nem álló, kivételes terhet ró Litvániára, az Unió, Litvánia iránti szolidaritásból, a leszerelési erőfeszítésekre megfelelő kiegészítő közösségi támogatást nyújt 2006-ot követően is.” 3.2. cikk „Ezen célból az Ignalina-program megszakítás nélkül folytatódik és meghosszabbodik 2006-ot követően is. A meghosszabbított Ignalina-program végrehajtási rendelkezéseiről [...] szerint határoznak, és azok legkésőbb a jelenlegi pénzügyi terv lejárata követően lépnek hatályba. [...]” 3.4. cikk „A következő pénzügyi terv időszakára vonatkozó, meghosszabbított Ignalina-program alapján meghatározott átlagos előirányzatoknak összességükben megfelelőnek kell lenniük. A források programozása a műveletek tényleges finanszírozási szükségletein, illetve felvevőképességén alapul.” (A 2003-as csatlakozási okmányhoz csatolt, a litvániai Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyv (HL L 236., 2003.9.23., 944. o.)).

Litvánia teljesítette a csatlakozási szerződésben vállalt kötelezettségét, és időben leállította a reaktorokat ⁽³⁾. Litvánia csatlakozási szerződéséhez csatolt, az Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyv rendelkezései alapján ⁽⁴⁾ az Európai Unió Tanácsa több rendeletet ^(5,6) is elfogadott a leszerelés 2006 utáni megvalósítására vonatkozóan. Az Ignalina-program megalkotásakor az uniós pénzügyi támogatáson kívül nemzetközi adományozók (uniós tagállamok, Norvégia és Svájc) támogatását is élvezte, akik hozzájárultak az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank által kezelt ignalinai nemzetközi leszerelési támogatási alaphoz.

- **Összhang a meglévő szakpolitikai rendelkezésekkel**

A program célját az évek során többször megváltoztatták, hogy a program hatékonyabban elégítse ki az igényeket, és garantálja a létesítmény biztonságos leszerelését: eredetileg az Európai Unió által tervezett támogatást abból a célból hozták létre, hogy mind az érintett reaktorok leállítása és leszerelése, mind az atomerőművek idő előtti bezárása következményeinek kezelése terén segítséget nyújtson Litvániának (ez a cél 2013-ig volt érvényben); később, 2014-ben a program hatókörét a leszerelési tevékenységekre, azaz a biztonsággal kapcsolatos intézkedésekre korlátozták; a következő szakaszra vonatkozóan pedig az a javaslat, hogy a program a továbbiakban a sugárbiztonsági kihívásokkal járó leszerelési tevékenységekre fókuszáljon.

A program nem terjed ki a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok mélységi geológiai tárolókban történő elhelyezésére, erről a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezeléséről szóló 2011/70/Euratom tanácsi irányelv értelmében a tagállamoknak kell gondoskodniuk.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A Római Nyilatkozattal ⁽⁷⁾ összhangban az uniós költségvetésnek lehetővé kell tennie, hogy Európa biztonságos legyen; ehhez a célhoz járult hozzá és járulhat hozzá a jövőben is az ignalinai nukleáris leszerelést segítő támogatási program. Az Ignalina-program által elérendő legfőbb pozitív hatás valóban az, hogy fokozatosan csökkenti a litván és az uniós munkavállalókra, emberekre és környezetre gyakorolt sugárzásveszély mértékét.

A program illeszkedik az EU nukleáris biztonságra vonatkozó szabályozási keretrendszerébe; különösen relevánsak a program szempontjából az alábbiak: (i) a Tanács 2011/70/Euratom irányelve a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról; (ii) a Tanács 2009/71/Euratom irányelve és az azt módosító 2014/87/Euratom tanácsi irányelv a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról; (iii) A 2013/59/Euratom tanácsi irányelv, amely alapvető biztonsági előírásokat állapít meg a sugárzásnak való kitettségéből származó veszélyekkel szembeni védelem tekintetében.

³ Az Ignalina atomerőmű 1. blokkját 2004-ben, míg a 2. blokkját 2009-ben állították le.

⁴ Lásd a 2. lábjegyzetet.

⁵ A Tanács 1990/2006/EK rendelete (2006. december 21.) a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozási okmányához csatolt, a litvániai Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyv végrehajtásáról Ignalina-program (HL L 411., 2006.12.30., 10. o.).

⁶ A Tanács 1369/2013/EK rendelete (2013. december 13.) a litvániai atomerőművek leszerelését segítő támogatási programokhoz nyújtott uniós támogatásról (HL L 346., 2013.12.20., 7. o.).

⁷ A 27 tagállam, az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság vezetőinek nyilatkozata (2017. március 25.) –

<http://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/pdf>

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A program jogalapját a 2003-as csatlakozási szerződés 4. jegyzőkönyve⁽³⁾ képezi, amelyben az szerepel, hogy az Európai Unió a Litvániával való szolidaritás nevében 2006 után is megfelelő kiegészítő közösségi támogatást biztosít a leszereléshez.

Ezt a jogalapot az Európai Unió Tanácsának jogi szolgálata is megerősítette az 1369/2013/EU tanácsi rendelet elfogadásának folyamata során.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Az Ignalina-program Litvánia csatlakozási szerződésén alapul, és az Európai Unió Litvánia felé tett kötelezettségvállalását tartalmazza. A program a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv szerint folyó litván nemzeti program hatálya alá tartozik.

A program által az EU számára nyújtott hozzáadott értéket kezdetektől fogva a nukleáris biztonság és a pénzügyi következmények enyhítése jelentette. Az uniós társfinanszírozás elmaradása minden bizonnyal negatívan befolyásolná a leszerelési folyamatot, ami pedig közvetlen kihatással lenne a munkavállalók, a lakosság és a környezet biztonságára. A program megvalósulásának jelenlegi szintjén is kínál értéket ezeken a területeken, hiszen segítséget nyújt a fennmaradó sugárbiztonsági kihívások leküzdésében, ugyanakkor a teremtett érték mértéke nyilvánvalóan a leszerelési folyamat előrehaladásával együtt folyamatosan csökken.

A program ezenfelül további hozzáadott értéket képviselhet az EU számára azáltal, hogy fokozottan összpontosít a tudásmegosztásra, amely fontos szerephez juthat a más tagállamok leszerelési terveinek megvalósítása során felmerülő hasonló kihívások kezelésében⁸. Jelenleg több mint 90 véglegesen leállított atomreaktor található Európában, a teljes leszerelés azonban csak három esetében történt meg. Ezért az atomreaktorok leszerelése terén Európában (és az egész világon) korlátozott szintű tapasztalatok állnak rendelkezésre. A program által az ignalinai reaktorok biztonságos leszerelése érdekében nyújtott hozzájárulás további releváns tapasztalat és szaktudás megszerzését teszi lehetővé, ami hasznosnak bizonyulhat más leszerelési projektek során, és egyben az EU biztonságát is növeli.

• Arányosság

A program a következő többéves pénzügyi keretben az Ignalina atomerőmű leszerelésével járó sugárbiztonsági kihívások megoldására fog összpontosítani, mivel itt lehet elérni a lehető legnagyobb uniós hozzáadott értéket (vagyis a litvániai és uniós munkavállalókra, lakosságra és környezetre leselkedő sugárzásveszély fokozatos csökkentését).

• A jogi aktus típusának megválasztása

A program félidős értékelésének eredménye az volt, hogy a jelenlegi struktúra (azaz az Ignalina-program mint célzott kiadási program) bizonyítottan garantálja a program hatékony és eredményes megvalósítását. A sikerhez főként a következő tényezők járulnak hozzá: a szerepkörök és feladatok egyértelmű meghatározása, valamint a megerősített nyomonkövetési keret.

⁸ Jelenleg ez a program a legelőrehaladottabb a grafitmagos reaktorok leszerelésének kezelésében, és a 2003-as csatlakozási okmányhoz csatolt, a litvániai Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyvből eredő kötelezettséget jelent. A részletes leszerelési terv szerint a program 2038-ig fog tartani.

Az Európai Bizottság ezért javasolja, hogy a program megvalósítása továbbra is közvetett irányítással, egy pillérértékelésnek alávetett végrehajtó szerv (a litván nemzeti ügynökség, CPMA) segítségével történjen.

3. A VISSZAMENŐLEGES ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• A jelenleg hatályban lévő jogszabályok visszamenőleges értékelése / célravezetőségi vizsgálata

A program félidős értékelése azt állapította meg, hogy az aktuális program összhangban van a legmagasabb szintű nukleáris biztonság garantálását célzó uniós szakpolitikákkal. Az uniós támogatás garantálja, hogy Litvánia folyamatosan dolgozik azonnali leszerelési stratégiája megvalósításán, és megakadályozza, hogy ez indokolatlanul nagy terheket rójon a jövőbeni generációkra, ugyanakkor történelmi okokra hivatkozva részlegesen eltér a tagállam azon alapvető felelősségétől, hogy megfelelő pénzügyi erőforrásokat biztosítson a nukleáris leszereléshez és a radioaktív hulladékok kezeléséhez.

Litvánia hatékonyan és eredményesen, a 2014-ben elfogadott alaptervnek (vagyis a leszerelési tervnek) megfelelően halad reaktorainak leszerelésével. A program összetettsége miatt előfordultak kihívások és visszaesések, azonban az irányítási rendszer egyre inkább képessé vált a problémák leküzdésére.

Az elemzés azt is demonstrálta, hogy a jelen többéves pénzügyi keret által biztosított uniós finanszírozás révén jelentősen magasabb biztonsági szintek lesznek elérhetők a nukleáris telephelyen. Litvániában a legfontosabb, jelenleg is folyamatban lévő helyszíni tevékenység a kiégett fűtőelemek folyamatos eltávolítása a reaktor épületeiből, valamint a sugárzásnak kitett grafit reaktormagokból történő eltávolítására való felkészülés, amely egy eddig példátlan léptékű, egyedülálló projekt.

Az Ignalina atomerőmű leszereléséhez 2020 után, 2038-ig szükséges további pénzeszközök terén körültekintő nyomon követésre van szükség, hiszen a pénzügyi hiány jelentős (1331 millió EUR).

A félidős értékelés bebizonyította, hogy a nemzeti hozzájárulás növekvő mértéke magasabb fokú elszámoltathatóságot tesz lehetővé, és gazdaságorientált magatartásra sarkallja a kedvezményezettet. Az elemzés megállapította továbbá, hogy a nemzeti hozzájárulás növelésére szükség van, de az önmagában nem nyújt elegendő ösztönzést a leszerelés időszerű és hatékony megvalósításához. Azonban az, hogy a jogalap a múltban nem határozta meg a társfinanszírozási arányt, olyan bizonytalanságokat eredményezett, amelyeket a következő többéves pénzügyi keret (2021–2027) jogalapjának tervezett szövege meg fog szüntetni.

Az irányítási struktúra garantálta a program hatékony és eredményes megvalósítását, és sikeresen megoldotta a társfinanszírozással kapcsolatos, fent említett bizonytalanságok által okozott problémákat. A sikerhez főként a következő tényezők járultak hozzá: a szerepkörök és feladatok egyértelmű meghatározása, valamint a megerősített nyomonkövetési keret. Az elemzés olyan területeket is meghatározott, ahol további javulásra van szükség:

- i. az érintett tagállam (programkoordinátor és pénzügyi koordinátor) intenzívebb bevonása a felelősségvállalás erősítése, valamint a leszerelést végző vállalkozó (végső kedvezményezett) magasabb fokú elszámoltathatósága érdekében;
- ii. az eljárások egyszerűsítése az irányítási ciklus időszerűségének és eredményességének javítása érdekében;
- iii. magasabb fokú összehasonlíthatóság a többi leszerelési program teljesítményével.

Az Európai Unió által nyújtott pénzügyi támogatás kezelése a program kezdete óta közvetett irányítással⁹⁾ valósul meg. Az Európai Bizottság javasolja, hogy továbbra is egy pillérértékelésnek alávetett végrehajtó szerv (a litván nemzeti ügynökség, CPMA) végezze a program költségvetésének kezelését (közvetett irányítás).

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

A program félidős értékeléséhez az Európai Bizottság 2017 júniusában 14 héten át tartó nyilvános konzultációt indított. A konzultációt nem övezte komoly érdeklődés (20 válasz érkezett). A konzultáció mellett 2017 júliusában célzott e-felmérés is indult; erre az összesen megkeresett 90 érdekelt féltől további 17 válasz érkezett (1 Bulgáriából, 4 Litvániából és 12 Szlovákiából). A beérkezett visszajelzések általánosságban pozitívan értékelték a programot, de nem nyújtottak új információkat. Ezt a két konzultációt azonban körülbelül 100 leszerelési vállalkozóval és más releváns érdekelt féllel készített célzott interjúk egészítették ki.

- **Külső szakvélemény**

A program következő többéves pénzügyi kerethez való előkészítése során az alábbi dokumentumokra támaszkodtunk:

- „Support to the mid-term evaluation of the Nuclear Decommissioning Assistance Programmes” („Az atomerőművek leszerelését segítő támogatási programok félidős értékelésének támogatása”), EY, Értékelés az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatósága számára, 2018
- „Nuclear Decommissioning Assistance Programme (NDAP) – Assessment of the robustness of the financing plans considering the economic-financial-budgetary situation in each concerned Member State and of the relevance and feasibility of the detailed decommissioning plans” („Az atomerőművek leszerelését segítő támogatási program – A finanszírozási tervek megalapozottságának értékelése az érintett tagállamok gazdasági, pénzügyi és költségvetési helyzetének fényében, valamint a részletes leszerelési tervek célszerűségének és megvalósíthatóságának felmérése”), Deloitte, NucAdvisor, VVA Europe, az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatósága számára készült tanulmány, 2016
- A Számvevőszék 22/2016. sz. különjelentése: „A litvániai, bulgáriai és szlovákiai atomerőművek leszerelését támogató uniós programok: 2011 óta történt némi előrelépés, de még jelentős kihívások előtt állunk“

⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 966/2012/EU, Euratom rendelete (2012. október 25.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, 60. cikk.

- **Hatásvizsgálat**

A költségvetési rendelet és az Európai Bizottság jobb szabályozásra irányuló politikája értelmében a jelenlegi programot (szolgálati munkadokumentum formájában) előzetes vizsgálatnak vetették alá.

- **Egyszerűsítés**

A program működtetése jelenleg közvetett irányítás mellett, egy pillérértékelésnek alávetett, az érintett tagállamban működő végrehajtó szerv által valósul meg (ez a litván nemzeti ügynökség, CPMA). A program félidős értékelése megerősítette, hogy a jelenlegi struktúra garantálja a program hatékony és eredményes megvalósítását, ezért a következő többéves pénzügyi keret során is fenn fog maradni, ugyanakkor a félidős értékelésből levont tanulságok alapján bizonyos területeken egyszerűsítésekre kerül majd sor.

A program például előnyt tud kovácsolni a felülvizsgált költségvetési rendeletben előirányzott többéves programozásból. Így a többéves részletes leszerelési tervet a lehető legjobban fel lehet használni kiindulási alapként a programozáshoz és a nyomon követéshez, valamint javítható a programozási ciklus hatékonysága és időszersége is. A programozás tekintetében a leszerelési program több évet átfogó jellegét tükrözni fogja a több évre szóló munkaprogram és finanszírozási döntés elfogadása. A program az értékelés eredményei alapján felülvizsgálható. A jelenlegi gyakorlat szerint az e rendelet által biztosított finanszírozás felhasználható az ignalinai végső leszerelési tervben programozott projektek befejezésére, annak végéig. Egy másik példa a társfinanszírozásra vonatkozó egyértelműbb szabályok bevezetése, amelyek eloszlatják a finanszírozás forrása körüli bizonytalanságot, szükségtelessé teszik a nemzeti hozzájárulás mértékének éves szinten történő megtárgyalását és elfogadását, valamint növelik a tagállam felelősségvállalását.

Ezenfelül bevezetésre kerül az egységes szabálykönyv használata, és minél nagyobb mértékben igyekszünk kiaknázni a programok közötti további szinergiákat és kiegészítő jellegét.

Végezetül az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) és a Kohéziós Alap is támogathatná a kapcsolódó társadalmi és gazdasági átmenetet elősegítő intézkedéseket, többek között az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használata terén, valamint más, a sugárbiztonsági folyamatokhoz nem kapcsolódó tevékenységeket. Ezzel ezek az alapok új tevékenységeket vezethetnének be az érintett régiókban, és a helyben elérhető szakértelmet felhasználva ösztönözhetnék a munkahelyteremtést, a fenntartható növekedést és az innovációt. Ugyanígy érdemes lesz szinergiákat kialakítani a kilencedik keretprogrammal (FP9) és/vagy az Euratom kutatási és képzési programjával is olyan területeken, mint a technológiafejlesztés és tesztelés, valamint a képzés és az oktatás.

- **Alapjogok**

A programnak nincs az alapjogokra gyakorolt hatása.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A 2021–2027-ES időszakra javasolt költségvetési juttatás 552 000 000 EUR (aktuális árak mellett). Ez az előirányzat a leszerelési tervben meghatározott éves kifizetési összegeken alapul, az uniós társfinanszírozásra vonatkozóan javasolt határértékek figyelembevételével. A kiindulási alapként szolgáló dokumentum gyakorlatilag lineáris haladási ütemet határoz meg,

így az éves tervezett kötelezettségvállalások és fizetési tervek is szinte állandók, ahogy az a pénzügyi kimutatásból is kiolvasható.

A javasolt finanszírozási program keretében társfinanszírozott intézkedések a 2013/1369/EU tanácsi rendeletben kidolgozott részletes leszerelési terven alapulnak. Ez a terv meghatározta a program hatókörét, a leszereléssel elérni kívánt végállapotot, valamint a leszerelés végső dátumát; tartalmazza a leszereléshez szükséges tevékenységeket, ezek ütemtervét, költségeit, valamint a szükséges emberi erőforrásokat.

A program irányításához szükséges emberi és adminisztratív erőforrások köre sem változott a korábbi programhoz képest.

5. EGYÉB ELEMEK

• Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai

A meglévő programozási, nyomon követési és ellenőrzési rendszerek továbbfejlesztése és egyszerűsítése várható. A félidős értékelés során levont tanulságok felhasználása garantálja az egyszerűsítés és a folyamatos fejlesztés megvalósítását.

2014-ben az Európai Bizottság átalakította a program 2014–2020 közötti többéves pénzügyi keret alatti irányítását: egyértelműbb szerepköröket és felelősségeket határozott meg, és magasabb fokú tervezési, nyomon követési és jelentéstételi követelményeket rótt a kedvezményezettekre. Az új irányítási megközelítésnek megfelelően Litvánia kinevezett egy, a leszerelési program országos szintű programozásáért, koordinálásáért és nyomon követéséért felelős (miniszterhelyettesi vagy államtitkári posztot betöltő) programkoordinátort és pénzügyi koordinátort. Létrejött egy ellenőrzési és jelentési funkciókkal megbízott bizottság is, amelynek az Európai Bizottság képviselője és a programkoordinátor a társelnökei.

A következő finanszírozási időszakban a javasolt új költségvetési rendelet előírásai szerint a leszerelési folyamat több évet átfogó jellegének megfelelően bevezetésre kerül egy több évre szóló munkaprogram és finanszírozási döntés. Ez a programozási folyamat az értékelési lépésekkel összhangban fog zajlani (az időközi értékelésre négy év elteltével, a végső értékelésre pedig 2027, azaz a terepen végzendő feladatok befejezése után öt évvel fog sor kerülni).

Ezekre az értékelésekre kerül majd sor a 2016. április 13-i intézményközi megállapodás (22) és (23) bekezdésének megfelelően ⁽¹⁰⁾, amelyekben a három intézmény megerősíti, hogy a jövőbeni fellépésekre vonatkozó lehetőségeket elemző hatásvizsgálatok alapját a meglévő jogszabályok és szakpolitika értékelésének kell képeznie. Az értékelések a program gyakorlati hatásait egyfelől a programhoz kapcsolódó mutatók és célok alapján mérik fel, másfelől egy részletes elemzésre támaszkodva, amely azt vizsgálja, hogy a program milyen mértékben tekinthető relevánsnak, eredményesnek, hatékornak, valamint hogy kielégítő uniós hozzáadott értéket képvisel-e, és összhangban van-e az egyéb uniós szakpolitikákkal. Az értékelések tanulságokat is megfogalmaznak annak érdekében, hogy azonosítsák az esetleges hiányosságokat/problémákat, illetve a fellépések továbbfejlesztésének vagy az eredmények

¹⁰ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról, 2016. április 13.; HL L 123, 2016.5.12, 1–14. o.

javításának lehetőségeit, valamint hogy hozzájáruljanak azok kiaknázásának/hatásának maximalizálásához.

Megmarad az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak küldendő éves jelentések gyakorlata.

Az Európai Bizottság azt tervezi, hogy továbbra is egy pillérértékelésnek alávetett végrehajtó szervet (a litván nemzeti ügynökség, a CPMA) bíz meg a program költségvetésének kezelésével (közvetett irányítás). Ezenfelül az Európai Bizottság szolgálatai továbbra is szorosan fogják felügyelni a projekt megvalósítását a félévente elvégzett dokumentumalapú és helyszíni ellenőrzések segítségével, és kockázati felülvizsgálatok alapján megvalósított tematikus ellenőrzésekkel egészítik ki a szokásos programozási, nyomonkövetési és ellenőrzési ciklust.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javasolt alap-jogiaktus 3. cikke meghatározza a program 2021–2027 közötti többéves pénzügyi keret során elérendő célját. Ez a cél jól tükrözi a program kettős célkitűzését, amely az EU számára nyújtott hozzáadott értéket egyfelől a magasabb fokú nukleáris biztonságban, másfelől az uniós tagállamok számára a nukleáris leszerelési folyamatot érintő szélesebb körű ismeretek megszerzésében határozza meg.

A 3., 6. és 7. cikk, valamint a melléklet együttesen meghatározzák a keretrendszert, amely garantálja, hogy az uniós finanszírozás olyan tevékenységekre irányuljon, amelyek valóban megvalósítják a program célkitűzését. Egyértelművé teszik továbbá, hogy az EU és Litvánia milyen módon osztozik az Ignalina atomerőmű leszerelése érdekében tett erőfeszítésekben. A 7. cikk – válaszként az Európai Számvevőszék 3. és 4. ajánlására¹¹, amely felszólítja Litvániát, hogy legyen kész nemzeti forrásokból fedezni a leszerelés költségeit, valamint a Bizottságot, hogy törekedjen a nemzeti hozzájárulás növelésére – egy éves plafont állapít meg az uniós kifizetésekre vonatkozóan, amely szerint az uniós társfinanszírozási arány nem haladhatja meg a 80 %-ot. Az 1369/2013/EU tanácsi rendelet által lefektetett részletes leszerelési terv e rendelkezése és költségbecslései adják a keretet az EU által Litvánia felé tett, az ország csatlakozási szerződésében vállalt kötelezettségei számára.

A 8. cikk a leszerelési programok természetét jobban tükröző többéves munkaprogram használatával jelentős egyszerűsítést vezet be az aktuális programban. A programozás szintjén ugyan bevezetésre kerül a többéves megközelítés, a 4. cikk (3) bekezdése lehetővé teszi az éves költségvetési kötelezettségvállalásokat, és az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak küldendő éves jelentések rendszere (amelyet a 9. cikk (4) bekezdése fektet le) változatlan marad.

¹¹ Az Európai Számvevőszék 22/2016. sz. különjelentése, 3. ajánlás: A „szennyező fizet” elv betartása annak révén, hogy a 2014–2020-as időszakban és azt követően nő a tagállami finanszírozás mértéke. A három tagállam a három tagállam legyen tisztában azzal, milyen szerepük van a „szennyező fizet” elv betartásának biztosításában, és legyen kész a leszerelési költségek, valamint a végleges elhelyezés költségek tagállami forrásokból történő fedezésére, mind a jelenlegi finanszírozási időszakban, mind azután. 4. ajánlás – A 2014–2020-as időszakban növekedjék a tagállami társfinanszírozás mértéke. A Bizottság a 2014–2020-as finanszírozási időszakra nézve törekedjék a tagállami társfinanszírozás mértékének növelésére. Egyértelműen – például bizottsági határozatban – határozza meg azokat a „kellően megalapozott kivételes” feltételeket, amelyek mellett adott projektek az atomerőművek leszerelését támogató uniós programok keretében teljes mértékben finanszírozhatók uniós forrásból.

A 10. cikk a program természete szerint arányos időtartamot határoz meg a többéves munkaprogram felülvizsgálatához, és megfelelő eszközöket biztosít az Európai Bizottság számára, hogy szükség esetén korrekciós intézkedéseket vezessen be.

Az I. melléklet részletesen leírja a program konkrét célkitűzését. Az I. melléklet az 1. táblázaton keresztül reagál az Európai Számvevőszék 6. ajánlására¹², amely felszólította a Bizottságot, hogy az uniós finanszírozást csak olyan személyzet költségeire engedje felhasználni, amely teljes munkaidőben a leszerelési tevékenységeken dolgozik. A táblázat arra szolgál, hogy az uniós finanszírozást olyan alapvető feladatokra tartsa fenn, mint a biztonság, miközben a társfinanszírozási rendszereket a helyi érdekelt felek és az Unió érdekeinek összehangolására használja. A II. melléklet meghatározza a program célkitűzéseinek teljesítése irányába tett előrehaladással kapcsolatban bejelentendő konkrét mutatókat a leszerelés és sugármentesítés, a radioaktív hulladék kezelése és az ismeretek terjesztése terén.

¹² Az Európai Számvevőszék 22/2016. sz. különjelentése, 6. ajánlás: „Uniós finanszírozás nyújtása kizárólag a leszerelésre vonatkozó költségekre. A Bizottság az atomerőművek leszerelését támogató programok keretében csak a teljes munkaidőben a leszerelési tevékenységeken dolgozó személyzettel kapcsolatos költségeket fedező uniós finanszírozást engedélyezze”.

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program létrehozásáról (Ignalina-program), valamint az 1369/2013/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel a 2003-as csatlakozási okmányra és különösen annak 4. protokolljának 3. cikkére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A 2003. évi csatlakozási okmány az Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyvében⁽¹³⁾ Litvánia kötelezte magát arra, hogy 2004. december 31-ig, illetve 2009. december 31-ig leállítja az Ignalina atomerőmű 1. és 2. blokkját, valamint ezt követően leszereli az említett blokkokat.
- (2) A csatlakozási szerződésben vállalt kötelezettségeinek megfelelően, valamint az Európai Unió támogatásával Litvánia határidőre leállította a két blokkot, és jelentős előrelépést tett azok leszerelése felé. A sugárzásveszély szintjének folyamatos csökkentéséhez további munkálatok elvégzésére van szükség. A rendelkezésre álló becslések szerint 2020 után további pénzügyi forrásokra lesz szükség a cél megvalósításához.
- (3) A rendelet hatálya alá tartozó tevékenységeknek meg kell felelniük az alkalmazandó uniós és tagállami jogszabályoknak. Az e rendelet hatálya alá tartozó atomerőmű leszerelését a nukleáris biztonságra vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2009/71/Euratom⁽¹⁴⁾ tanácsi irányelvvel és a hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2011/70/Euratom⁽¹⁵⁾ tanácsi irányelvvel összhangban kell megvalósítani. A kiegészített fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése iránti végső felelősség Litvániáé.
- (4) Elismerve, hogy a Szovjetuniótól örökölt két 1500 MW teljesítményű RBMK reaktorral rendelkező Ignalina atomerőmű idő előtti leállítása és az azt követő leszerelése példa nélküli, és Litvánia számára kivételes pénzügyi terhet jelentett, amely az ország méretével és gazdasági erejével nem áll arányban, a 4. jegyzőkönyv leszögezte, hogy az Ignalina-program keretében biztosított uniós támogatásnak zavartalanul folytatódnia kell és a 2006 utáni időszakra is meghosszabbításra kerül, a következő pénzügyi keret időszakára.

¹³ HL L 236., 2003.9.23., 944. o.

¹⁴ A Tanács 2009. június 25-i 2009/71/Euratom irányelve a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o.).

¹⁵ A Tanács 2011. július 19-i 2011/70/Euratom irányelve a kiegészített fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o.).

- (5) Ez a rendelet a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program létrehozásáról (a „program”) teljes időtartamára pénzügyi keretösszeget állapít meg, amely az éves költségvetési eljárás során elsődleges referenciaösszeget jelent az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, 2013. december 2-i intézményközi megállapodás⁽¹⁶⁾ 17. pontja értelmében.
- (6) Az Európai Parlament és az Európai Tanács .../2018/EU és Euratom rendeletei [az új költségvetési rendelet]⁽¹⁷⁾ (a „költségvetési rendelet”) vonatkoznak a programra. A költségvetési rendelet megállapítja a költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett végrehajtásra, a pénzügyi támogatásra, a finanszírozási eszközökre és a költségvetési garanciákra – vonatkozó szabályokat.
- (7) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁸⁾, a 2988/95/Euratom, EK tanácsi rendelettel⁽¹⁹⁾, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel⁽²⁰⁾ és az (EU) 2017/1939 rendelettel⁽²¹⁾ összhangban, az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²²⁾ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más jogellenes tevékenységeket. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

¹⁶ HL L 123., 2016.5.12., 1-14. o.

¹⁷ [teljes megnevezés; HL-hivatkozás].

¹⁸ Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. szeptember 11-i 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

¹⁹ A Tanács 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom rendelete az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

²⁰ A Tanács 1996. november 11-i 2185/96/Euratom, EK rendelete az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

²¹ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

²² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

- (8) Ez a rendelet nem befolyásolja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alapján lefolytatott, esetleges jövőbeli állami támogatásokkal kapcsolatos eljárások eredményét.
- (9) A rendeletben előírt finanszírozásnak a leszereléshez köthető biztonsági célokat megvalósító tevékenységekre kell összpontosítania, ugyanakkor a nukleáris biztonság iránti végső felelősségnek továbbra is Litvániát kell terhelnie.
- (10) Ezenfelül a programnak garantálnia kell a program során szerzett ismeretek terjesztését a többi tagállam felé, továbbá az együttműködést és a szinergiát a többi releváns, Bulgáriában és Szlovákiában zajló leszerelési tevékenységeket támogató uniós programmal, valamint az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjával; mivel az ilyen intézkedések képviselik a legnagyobb hozzáadott értéket az Unió számára.
- (11) Az Ignalina atomerőmű leszereléséhez – a biztonság és a lehető legnagyobb hatékonyság garantálása érdekében – az elérhető legjobb műszaki szakértői háttérrel kell igénybe venni, kellő figyelmet fordítva a leszerelés által érintett létesítmények természetére és technológiai jellemzőire, tekintetbe véve a legjobb nemzetközi gyakorlatokat is.
- (12) Annak érdekében, hogy az e rendeletben odaítélt uniós támogatás a legnagyobb hozzáadott értéket teremtsen, a Bizottság és Litvánia gondoskodni fog a leszerelési folyamat alakulásának hatékony nyomon követéséről és ellenőrzéséről, jóllehet a leszerelésért a felelősség végső soron Litvániát terheli. Ez magában foglalja az előrehaladás és a teljesítmény hatékony mérését, valamint szükség esetén korrekciós intézkedések bevezetését.
- (13) A jogalkotás minőségének javítására vonatkozó intézményközi megállapodás (2016. április 13.) 22. és 23. bekezdése ⁽²³⁾ értelmében a programot a konkrét nyomonkövetési követelmények segítségével gyűjtött információk alapján kell értékelni, és el kell kerülni a túlszabályozást és a (különösen a tagállamokat érintő) adminisztrációs terhek felesleges növelését. Ezek a követelmények szükség esetén mérhető mutatókat is tartalmazhatnak, amelyek alkalmasak lehetnek a program tényleges hatékonyságának kiértékelésére.
- (14) Fontos, hogy a programra odaítélt előirányzatok összegeit és a programozási időszakot a félidős értékelés és a záró értékelő jelentés eredményei alapján felül lehessen vizsgálni.
- (15) A rendelet keretében csak olyan tevékenységekhez szabad társfinanszírozást biztosítani, amelyek az 1369/2013/EU tanácsi rendeletben Litvánia által benyújtott leszerelési terv – és adott esetben annak módosított változatai – által meghatározott határokon belülre tartoznak ⁽²⁵⁾. Ez a terv meghatározta a program hatókörét, a leszereléssel elérni kívánt végállapotot, valamint a leszerelés végső dátumát; tartalmazza a leszereléshez szükséges tevékenységeket, ezek ütemtervét, költségeit, valamint a szükséges emberi erőforrásokat. Ha szükséges, Litvánia benyújtja a terv frissített változatait a Bizottságnak, hogy az figyelembe vehesse a munkaprogramok kidolgozása során.
- (16) A programot az Európai Unió és Litvánia közös pénzügyi hozzájárulásával kell lefolytatni. Az Európai Unió által biztosított társfinanszírozás felső határértékét a korábbi programok során kialakított társfinanszírozási gyakorlatoknak megfelelően meg kell határozni. A hasonló uniós programoknál alkalmazott gyakorlatot és Litvánia

²³ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

gazdasági megerősödését figyelembe véve az Ignalina leszerelési program kezdete és a jelen rendelet által finanszírozott tevékenységének megvalósításának végéig az uniós társfinanszírozási arány nem haladhatja meg a támogatható költségek 80%-át. A fennmaradó társfinanszírozási összeget Litvániának vagy az Unió költségvetéstől eltérő más forrásoknak – nevezetesen nemzetközi pénzügyi szervezetnek és más adományozóknak – kell biztosítania.

- (17) Az 1369/2013/EU rendeletet ⁽²⁴⁾ ezért hatályon kívül kell helyezni.
- (18) E rendelet kellően figyelembe veszi az atomerőművek leszereléséhez Bulgáriának, Litvániának és Szlovákiának nyújtott uniós pénzügyi támogatásról szóló 22/2016. sz. számvevőszéki különjelentést, az abban foglalt ajánlásokat, valamint a Bizottság válaszát.
- (19) A program a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv szerint folyó litván nemzeti program hatálya alá tartozik.
- (20) Annak érdekében, hogy ezen rendelet 3. cikkének végrehajtása egységes feltételek mellett történjen, indokolt végrehajtási hatásköröket ruházni a Bizottságra. Az említett hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽²⁵⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (21) A rendeletre alkalmazandók az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott horizontális pénzügyi szabályok. E szabályokat a költségvetési rendelet rögzíti, és azok meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és annak vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak és közvetett végrehajtás révén történő végrehajtására vonatkozó eljárást, valamint rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelősségére vonatkozó ellenőrzésekről. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott szabályok érintik emellett az uniós költségvetésnek a tagállamokban a jogállamiság tekintetében fennálló, általánossá vált hiányosságok esetén történő védelmét, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása elengedhetetlen előfeltétele a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásnak és a hatékony uniós finanszírozásnak.
- (22) Tekintettel arra, hogy milyen fontos az éghajlatváltozás elleni küzdelem, és ennek keretében az Európai Unió által a párizsi megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése, valamint az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak elérése, a program hozzájárul az éghajlat-politikai célok érvényesítéséhez az EU szakpolitikájában, valamint ahhoz, hogy az uniós költségvetés 25%-a éghajlat-politikai célok megvalósítására fordítsuk. A program előkészítése és megvalósítása során meg fog történni az e szempontokból releváns tevékenységek azonosítása, amelyekről a féldős értékelés során ismét értékelés készül.
- (23) A rendelet keretében elérhető finanszírozási formákat és végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy mennyiben képesek elérni az intézkedések konkrét célkitűzéseit és biztosítani az eredményeket, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terheket és a szabályok be nem tartásának várható kockázatait. Ennek részeként figyelembe kell venni az egyösszegű támogatások, az általányalapú kifizetések és az egységáruk alkalmazásának

²⁴ A Tanács 1369/2013/EK rendelete (2013. december 13.) a litvániai atomerőművek leszerelését segítő támogatási programokhoz nyújtott uniós támogatásról (HL L 346., 2013.12.20., 7. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

hasznosságát, valamint a költségvetési rendelet 125. cikkének (1) bekezdésében szereplő költségekhez nem kapcsolódó finanszírozási intézkedéseket is.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

.. cikk

Tárgy

Ez a rendelet létrehozza a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási programot (a „program“).

A rendelet megállapítja a program célkitűzéseit, a 2021–2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós finanszírozás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

.. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „leszerelés”: azok az adminisztratív és technikai intézkedések, amelyek lehetővé teszik egy adott létesítmény szabályozói ellenőrzés alól való részleges vagy teljes kivonását, és céljuk a lakosság és a környezet hosszú távú védelme, ideértve az anyagokban és a létesítményekben található reziduális radionuklidok szintjének csökkentését is.
2. „leszerelési terv”: a tervezett leszerelésről részletes információkat tartalmazó, a kiválasztott leszerelési stratégiát bemutató dokumentum; a leszerelési intézkedések ütemtervét, típusát és sorrendjét; az alkalmazni kívánt hulladékgazdálkodási stratégiát, ideértve a szabályozás alóli kivonást is; a javasolt végső állapotot; a leszerelés során keletkező hulladék tárolását és végleges elhelyezését; a leszerelés időkeretét; a leszerelés teljes megvalósításához szükséges költségbecsléseket; és a célkitűzéseket, a várt eredményeket, a mérföldköveket, ezek céldátumát, valamint a megfelelő fő teljesítménymutatókat, köztük a keletkezett értéken alapuló mutatókat. A tervet a nukleáris létesítmény engedélyének jogosultja készíti el, és megjelenik a többéves munkaprogramban is.

.. cikk

A program céljai

- (1) A program általános célkitűzése, hogy Litvánia támogatást kapjon az Ignalina atomerőmű leszerelésének végrehajtásához, különös hangsúllyal az Ignalina atomerőmű leszereléséhez kapcsolódó sugárbiztonsági kihívások leküzdésén, és hogy a nukleáris leszerelésről szerzett ismeretek széles körben elterjedjenek az EU tagállamaiban.

- (2) A program konkrét célja az ignalinai berendezések és reaktorok leszerelése és sugármentesítése a leszerelési tervvel összhangban, a múltban és a leszerelés során keletkezett hulladék biztonságos kezelése, valamint az ennek során létrejött ismeretek elterjesztése az uniós érdekelt felek között.
- (3) A konkrét célkitűzés részletes leírását az I. melléklet tartalmazza. A 12. cikk (2) bekezdésében lefektetett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően az Európai Bizottság végrehajtási aktusok révén módosíthatja az I. mellékletet.

.. cikk

Költségvetés

- (1) A programnak a 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 552 000 000 EUR.
- (2) Az (1) bekezdésben említett összeg fedezheti a program végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtást, így például előkészítő, nyomkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési intézkedéseket, ideértve a vállalati információtechnológiai rendszereket.
- (3) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időn átívelő intézkedések költségvetési kötelezettségvállalásai felbonthatók több évre esedékes éves részletekre.

.. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

- (1) A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással kell végrehajtani vagy közvetett irányítással a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett szervekkel.
- (2) A program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában nyújthat finanszírozást.

II. FEJEZET

TÁMOGATHATÓSÁG

.. cikk

Támogatható fellépések

Kizárólag az 3. cikkben és az I. mellékletben említett célkitűzéseket végrehajtó intézkedések finanszírozhatók.

.. cikk

Társfinanszírozási arányok

A programban 80%-nál magasabb összesített uniós társfinanszírozási arány nem alkalmazható. A fennmaradó finanszírozást Litvániának és az Unió költségvetéstől eltérő más forrásoknak kell biztosítania.

III. FEJEZET

PROGRAMOZÁS, NYOMON KÖVETÉS, ÉRTÉKELÉS ÉS KONTROLL

.. cikk

Munkaprogram

- (1) A programot a költségvetési rendelet 110. cikkében említett többéves munkaprogramon keresztül kell végrehajtani.
- (2) A többéves munkaprogramnak tükröznie kell a leszerelési tervet, amely kiindulási alapul szolgál a program nyomon követéséhez és értékeléséhez.

.. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A 3. cikkben meghatározott célok megvalósítása terén tett előrelépésekről történő jelentéstételhez használandó mutatókat a II. melléklet tartalmazza.
- (2) A teljesítményjelentési rendszer biztosítja, hogy a program végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. Ennek érdekében az uniós pénzeszközök címzettjeire és (adott esetben) a tagállamokra vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.
- (3) A Bizottság minden év végén kidolgozza a munka végrehajtása terén az előző években elért eredményekről szóló jelentést, és benyújtja azt az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak.

.. cikk

Értékelés

- (1) Az értékeléseket időben el kell végezni ahhoz, hogy a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.
- (2) A program időközi értékelését a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb az 1. cikkben meghatározott időszak kezdetét követő négy évvel kell elvégezni. Az időközi értékelésnek ki kell terjednie a 8. cikkben hivatkozott többéves munkaprogramra alkalmazható módosítások körére is.
- (3) A program végrehajtásának végén, de legkésőbb öt évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság elvégzi a program végső értékelését.
- (4) Az Európai Bizottság az értékelések következtetéseit – saját észrevételeivel együtt – megküldi az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak.

.. cikk

Ellenőrzések

A költségvetési rendelet 127. cikke szerinti általános megbízhatóság alapját az uniós és nemzeti hozzájárulás felhasználására vonatkozóan személyek vagy jogalanyok – köztük az uniós intézmények vagy szervek által felhatalmazottaktól eltérőek – által végzett ellenőrzések képezik.

.. cikk

A bizottság

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. E bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

Amikor a bizottság szakvéleményét írásbeli eljárás keretében kell megkérni, az írásbeli eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a szakvélemény benyújtásához rendelkezésre álló határidőn belül a bizottság elnöke így dönt, vagy a bizottsági tagok egyszerű többsége ezt kéri.

IV. FEJEZET

ÁTMENETI ÉS VÉGLEGES RENDELKEZÉSEK

.. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció, nyilvánosságra hozatal

- (1) Az uniós finanszírozás címzettjei elismerik az uniós finanszírozás eredetét, és (különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítésekor) gondoskodnak annak láthatóságáról azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos módon célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a programhoz, valamint annak intézkedéseivel és eredményeivel kapcsolódóan. A programhoz allokált pénzügyi forrásokat ezenfelül az Unió azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

.. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1369/2013/EU rendelet hatályát veszti.

.. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az 1369/2013/EU rendelet szerinti tevékenységek folytatását vagy módosítását, és ez a rendelet továbbra is alkalmazandó az érintett intézkedésekre azok lezárásáig.
- (2) A program pénzügyi keretösszegéből a program és annak elődje, az 1369/2013/EU rendelet alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.
- (3) Szükség esetén – a 2027. december 31-éig le nem záruló intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása céljából – a 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott kiadások fedezésére előirányzatok vehetők fel a 2027 utáni költségvetésbe.

.. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2021. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

- 1.1. A javaslat/kezdeményezés címe
- 1.2. A tevékenység alapú irányítás / tevékenység alapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett szakpolitikai terület(ek)
- 1.3. A javaslat/kezdeményezés típusa
- 1.4. A javaslat/kezdeményezés indoklása
- 1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama
- 1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. E RENDELETBEN HAJÓHOSSZ ALATT A HAJÓ TELJES HOSSZÁT KELL ÉRTENI. II. FEJEZET

- 2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések
- 2.2. Irányítási és kontrollrendszer
- 2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?
- 3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás
 - 3.2.1. *A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése*
 - 3.2.3. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.5. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeméyzés címe

Az Európai Tanács rendelete a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő, 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó támogatási program létrehozásáról

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (Programkaszter)

Nukleáris biztonság

1.3. A javaslat/kezdeméyzés a következőre irányul:

új intézkedés

kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁽²⁶⁾

jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

egy vagy több intézkedés összevonása vagy átcsoportosítása egy másik/új intézkedésre

1.4. A javaslat/kezdeméyzés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeméyzés végrehajtásának részletes ütemtervével

Az Ignalina-program a jogalaplul szolgáló dokumentumokban (Litvánia csatlakozási szerződése, különösen a 2003. évi csatlakozási okmány 4. jegyzőkönyve és 56. cikke) meghatározott követelményeket teljesíti.

1.4.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (különböző tényezőkből következhet, úgymint összehangolásból, jogbiztonságból, nagyobb hatékonyságból vagy kiegészítő jellegből származó előnyök). E pont értelmében „az uniós részvételből adódó többletérték” az az uniós részvételből adódó érték, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Európai uniós csatlakozásának feltételeként Litvánia vállalta, hogy leállítja, majd leszereli az Ignalina atomerőmű két, a csernobilivel megegyező típusú reaktorát. A Litvániával való szolidaritás jegyében az Európai Unió Litvánia csatlakozási szerződésében vállalta, hogy pénzügyi támogatást nyújt az Ignalina atomerőmű leszereléséhez.

A leszerelési tevékenységek folyamatban vannak, a tervek szerint 2038-ra fejeződnek be. Az Uniónak érdeke, hogy továbbra is nyújtson pénzügyi támogatást a leszereléshez, és ezáltal segítse a műveletek lehető legnagyobb biztonság melletti megvalósítását. A program jelentős és hosszú időre szóló támogatást nyújt a munkavállalók és a népesség egészségének védelméhez, a környezetkárosodás megelőzéséhez, valamint a nukleáris biztonság és a nukleáris védetség szintjének tényleges javulásához.

²⁶

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

1.4.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

Az atomerőművek leszerelését segítő támogatási programok félidős értékelését elvégezték. A félidős értékelés számba vette és felmérte az eredményeket és a hatásokat, az erőforrások felhasználásának hatékonyságát, valamint a teremtett uniós hozzáadott értéket. Az Európai Bizottság a félidős értékeléshez a legfontosabb érdekelt felek (azaz a minisztériumok, végrehajtó szervezetek, leszerelési vállalkozók, az atomerőművek leszerelését segítő támogatási program bizottságának tagjai) széles körének bevonásával számos releváns információt és adatot gyűjtött össze.

Az atomerőművek leszerelését segítő támogatási programok félidős értékeléséből levont következtetések a következő módon foglalhatók össze:

Koherencia az uniós szakpolitikákkal. Az uniós támogatás garantálja, hogy Litvánia folyamatosan dolgozik azonnali leszerelési stratégiája megvalósításán, és megakadályozza, hogy ez indokolatlanul nagy terheket rójon a jövőbeni generációkra, ugyanakkor történelmi okokra hivatkozva részlegesen eltér a tagállam azon alapvető felelősségétől, hogy megfelelő pénzügyi erőforrásokat biztosítson a nukleáris leszereléshez és a radioaktív hulladékok kezeléséhez. Litvánia 2013-ban a 2014 és 2020 közötti többéves pénzügyi keretre való felkészülés érdekében módosította az Ignalina atomerőmű leszerelési tervét: a program befejezésének dátumát kilenc évvel eltolták, 2029-ről 2038-ra.

Előrehaladás. Litvánia hatékonyan és eredményesen, az elfogadott alaptervnek (vagyis a leszerelési tervnek) megfelelően halad a két grafitmoderátoros atomreaktor leszerelésével.

Biztonság. Az aktuális többéves pénzügyi keret által biztosított uniós finanszírozás révén jelentősen magasabb biztonsági szint lesz elérhető a nukleáris telephelyeken.

Pénzügyi hatás. Az Ignalina-program 2020 utáni folytatására vonatkozó finanszírozási igény mintegy 1331 millió EUR.

Nemzeti hozzájárulás. A nemzeti hozzájárulás elért mértéke megfelelőnek látszik az elvárt hatékonyság fenntartására; a jogalap azonban nem fekteti le egyértelműen a társfinanszírozás szabályait, az ebből fakadó bizonytalanságokat meg kell szüntetni. Ezenfelül az elemzés rávilágított arra, hogy a nemzeti hozzájárulás növelése szükséges, de ez önmagában nem nyújt elegendő ösztönzést a leszerelés időszerű és hatékony megvalósításához. Ez utóbbi érdekében a kockázatoknak (költségtúllépések, késések) Litvániára való explicit átruházása nagyobb hatást érne el. A jelenlegi többéves pénzügyi keret az erre alkalmas területeken ezt már bizonyos mértékig meg is valósította.

Irányítás. Az irányítási struktúra garantálta az Ignalina-program hatékony és eredményes megvalósítását, és sikeresen megoldotta a nemzeti hozzájárulással kapcsolatban említett bizonytalanságok által okozott problémákat.

Célok. A 2020 után nyújtott finanszírozásnak egyértelmű biztonsági célokhoz kell kötődnie, ezek megvalósulását pedig dedikált teljesítménymutatókkal kell ellenőrizni.

Megszerzett ismeretek. A Litvániában megvalósuló Ignalina-program, valamint a Bulgáriában folyó Kozloduj-program és a szlovákiai Bohunice-program keretében zajló projektek során szerzett eddigi tapasztalatok erős ismereti alapot biztosítanak az Európai Unió számára a folyamatban lévő és a jövőbeni leszerelési intézkedésekhez.

Ezek az uniós társfinanszírozással megvalósított programok kiváló referenciául szolgálhatnak az irányítással kapcsolatos kérdések és a gazdálkodási gyakorlatok (például a költségbecslési módszerek vagy a tervezés) lebonyolítása, valamint a fennálló technológiai kihívások (úgy mint a grafitmoderátoros reaktorok leszerelése és a jelentős mennyiségű sugárzásnak kitett grafit ártalmatlanítása) megoldása terén.

1.4.4. Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia

Egyéb rendelkezésre álló uniós eszközöket, például az Európai Regionális Fejlesztési Alapot (ERFA), az Európai Szociális Alap Pluszt (ESZA+) és a Kohéziós Alapot is be lehet vetni a Visaginas-régióban az Ignalina-programmal való kiegészítő jelleg elérése érdekében. Ezek az alapok például támogathatnának a kapcsolódó társadalmi és gazdasági átmenetet elősegítő intézkedéseket, többek között az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használata terén, valamint más, a sugárbiztonsági folyamatokhoz nem kapcsolódó tevékenységeket. Ezzel az alapok új tevékenységeket vezethetnének be a régióban, és a helyben elérhető szakértelmet felhasználva ösztönözhetnék a munkahelyteremtést, a fenntartható növekedést és az innovációt. Ugyanígy érdemes lesz szinergiákat kialakítani a kilencedik keretprogrammal (FP9) és/vagy az Euratom kutatási és képzési programjával is olyan területeken, mint a technológiafejlesztés és tesztelés, valamint a képzés és az oktatás.

1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

határozott időtartam

- hatályban 2021 és 2027 között
- Pénzügyi hatás: 2021-től 2027-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében

határozatlan időtartam

- Beindítási időszak: ÉÉÉÉ-tól/től ÉÉÉÉ-ig,
- azt követően: rendes ütem.

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)²⁷

Bizottság általi közvetlen irányítás

- a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét
- végrehajtó ügynökségen keresztül

Megosztott irányítás a tagállamokkal

Közvetett irányítás a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)
- az EBB és az Európai Beruházási Alap
- a költségvetési rendelet 208. és 209. cikkében említett szervek;
- közjogi szervek
- magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- a valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

A 2021 és 2027 közötti többéves pénzügyi keret időtartama alatt is az Ignalina-program pillérértékelésnek alávetett litván végrehajtó szerve, a központi projektirányító ügynökség (CPMA) fog végrehajtó szervként szolgálni.

²⁷ Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. E RENDELETBEN HAJÓHOSSZ ALATT A HAJÓ TELJES HOSSZÁT KELL ÉRTENI. II. FEJEZET

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek.

Az Európai Bizottság az Ignalina-program megvalósítását a pillérértékelésnek alávetett végrehajtó szervvel (CPMA) kötött hatáskör-átruházási megállapodáson keresztül, valamint dokumentumalapú vizsgálatok segítségével követi nyomon. Az Európai Bizottság rendszeresen végez tematikus ellenőrzéseket is a kockázati felülvizsgálatok alapján.

A tényleges előrehaladás és teljesítmény értékelésére a megtermeltértékmenedzsment eszköz is rendelkezésre áll.

A nyomonkövetési tevékenységekben a nyomonkövetési bizottságon keresztül Litvánia is részt vesz. E bizottság társelnökei az Európai Bizottság képviselője és a programkoordinátor (a Litván Köztársaság energetikai minisztériumának miniszterhelyettese). A nyomonkövetési bizottság egyik legfontosabb feladata a félévente elkészítendő nyomonkövetési jelentések felülvizsgálata és jóváhagyása.

Az Európai Bizottság tisztviselői évente kétszer kiszállnak a terepre, és ellenőrzik a tevékenységek fizikai előrehaladását.

Legkésőbb 2024-ig el kell végezni az időközi értékelést.

Legkésőbb 2032-ig el kell végezni a végső értékelést.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer

2.2.1. *Az irányítási mód(ok), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása*

A nukleáris létesítmények leszerelését támogató program (NDAP) félidős értékelésének eredménye az volt, hogy a jelenlegi irányítási kialakítás bizonyítottan garantálja a program hatékony és eredményes megvalósítását. A sikerhez főként a következő tényezők járulnak hozzá: a szerepkörök és feladatok egyértelmű meghatározása, valamint a megerősített nyomonkövetési keret.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információ*

A programok megvalósításával kapcsolatos kockázatokat a dokumentumalapú ellenőrzések, a félévente elvégzett helyszíni nyomonkövetési vizsgálatok, valamint a késések és többletköltségek korai észlelésére alkalmas megtermeltértékmenedzsment segítségével veszik számba. Ezt követi a kockázatok kvantitatív megközelítésű eljárással végzett kiértékelése. A kockázatok nyilvántartását és az ahhoz kapcsolódó tevékenységeket legalább évente kétszer ellenőrzik és frissítik. A projektek megvalósításával kapcsolatos legkomolyabb kockázatokat a végrehajtó szervek és a kedvezményezettek meglévő kockázatkezelési rendszereivel párhuzamosan követik.

A kockázatok felülvizsgálata lehetővé teszi a kockázatokon alapuló nyomonkövetési és irányítási megközelítés kidolgozását, amelynek köszönhetően lehetővé válik a jelentési kötelezettségek folyamatos, a kockázatokkal érintett területeknek megfelelő

alakítása, a nyomonkövetési kiküldetések prioritásainak meghatározása, valamint további tematikus ellenőrzések megvalósítása.

A programirányítás szintjén feltárt legkomolyabb kockázat az, hogy a program finanszírozásához való nemzeti hozzájárulás esetleg nem éri el a jelenleginél magasabban megállapított új szintet. Ezért az alap-jogiaktusban világosan meg kell határozni a társfinanszírozás arányát, valamint meg kell erősíteni az ellenőrzési keretrendszert, hogy a nemzeti hozzájárulás garantáltan rendelkezésre álljon.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Az Energiaügyi Főigazgatóság a legrelevánsabb kulcsfontosságú mutatók és az ellenőrzési eredmények vizsgálatával kiértékelte az ellenőrző rendszer költséghatékonyságát és eredményességét, és a 2017-es évre nézve pozitív eredményre jutott. A következő többéves pénzügyi keret hasonló feltételeket teremt majd a program számára.

A költséghatékonysági mutató kialakításánál figyelembe vettük az Európai Bizottság által a különböző szervezeteknél megvalósított felügyelet költségeit (a közvetlenül ezekhez a feladatokhoz kirendelt dolgozók munkaidejének, valamint a releváns felügyeleti feladatokhoz tartozó szerződések költségeit).

2017-re nézve a becsült összevont költséghatékonysági mutató (amely az összes megbízott szervezetet figyelembe veszi) változatlan maradt.

A nukleáris leszerelést segítő szervek (EBRD, CPMA) ellenőrzési költségeiben tapasztalható variációk tükrözik a litvániai nemzeti megvalósítási csatornára való fokozatos áttérést, és a program ebből eredő magasabb szintű ellenőrzését és nyomon követését.

A 2016-os és korábbi becslésekbe az atomerőművek leszerelését segítő támogatási programokkal megbízott szervezeteknek kifizetett díjakat is beleszámították. Ezek a díjak most az alábbiakban feltüntetett szervezeti szintű költségek között szerepelnek, de a konzisztencia érdekében az ellenőrzési költségek arányszámának számításánál is figyelembe vettük őket.

Szervezet	Ellenőrzési költségek az Európai Bizottság szintjén	Ellenőrzött összeg
EBRD	0,32 millió EUR (+ 2,14 millió EUR értékben kifizetett díjak)	239,8 millió EUR
KPÜ	0,23 millió EUR (+ 1,24 millió EUR értékben kifizetett díjak)	87,44 millió EUR

A hibakockázat becsült mértéke 0,5%. 2017-ben az Energiaügyi Főigazgatóság tematikus ellenőrzést hajtott végre a végrehajtó szervek beszerzési eljárásaival kapcsolatban, amely pozitív eredménnyel zárult.

2.3. **A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések**

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket.

Az Energiaügyi Főigazgatóság 2013 novembere óta saját fejlesztésű csalás elleni stratégiáját használja, amely az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) módszertanában szereplő útmutatásokon alapul. A stratégiát 2015 októberében (a 2016–2017-es időszakra vonatkozóan) és 2017 decemberében (a 2018–2019-es időszakra vonatkozóan) frissítették. A stratégia megfelel az átdolgozott belső ellenőrzési keretrendszernek (C(2017) 23730). Az Energiaügyi Főigazgatóság célja, hogy két évente frissítse csalás elleni stratégiáját.

A jelenlegi stratégia lényege, hogy a sebezhetőségi elemzésekre építve meghatározza a kifejezetten az Energiaügyi Főigazgatóságra vonatkozó csalási kockázatokat, és szélesebb kontextusba helyezi azokat. Az értékelés megállapította, hogy az Energiaügyi Főigazgatóságot csupán alacsony-közepes csalási kockázatok fenyegetik, tehát nem tárt fel jelentős vagy kritikus kockázatokat.

A tranzakciók jogszerűségét és szabályszerűségét garantálni hivatott ellenőrzéseket egy, a stratégiához csatolt cselekvési terv egészíti ki.

A cselekvési terv célja különösen az alábbiak biztosítása:

A csalás gyanújának bejelentését és kezelését meghatározó belső szabályok megléte;

A csalás elleni tevékenységekhez kapcsolódó felelősségi körök egyértelmű elosztása az egységek és a funkciók között;

A potenciális csalási kockázatok bevonása az irányítási terv keretében végzett éves kockázatelemzési gyakorlatba.

Rendszeres részvétel a Csalásmegelőzési és -felderítési Hálózat, illetve a Csalások és Szabálytalanságok Bizottsága ülésein, valamint kapcsolattartás a többi főigazgatósággal és szolgálattal;

A helyi csalásellenes kapcsolattartó funkció betöltése az adott kutatási család közös cselekvési tervének megfelelően;

Jó együttműködés fenntartása az Európai Csalás Elleni Hivatallal.

Az előző, 2017-re vonatkozó csalás elleni cselekvési terv megvalósítása sikeres volt. Az Energiaügyi Főigazgatóság csalás elleni stratégiái felismerték a jelentőségét a személyzet felkészültségének és a végrehajtó szervekkel kialakított kapcsolatnak, valamint az Európai Csalás Elleni Hivatal és az Európai Bizottság, illetve az Energiaügyi Főigazgatóság és a kutatási családhoz tartozó többi főigazgatóság közötti együttműködési keret fejlesztésének. A stratégia megvalósítását nyomon követjük, az Energiaügyi Főigazgatóság vezetése erről legalább évente kétszer jelentést kap.

A stratégia fenntartásával és frissítésével, a vezetés felé tett jelentések rendszerességével, valamint a személyzet felkészültségének növelésével kapcsolatos mutatók bizonyítják, hogy a stratégia hatékony eszközt nyújt a csalás megelőzéséhez és észleléséhez, ugyanakkor rámutatnak, hogy a továbbiakban állandósítani kell a személyzet felkészültségének növelése érdekében tett erőfeszítéseket. A 2016–2017-es időszakban kidolgoztunk egy kifejezetten az Energiaügyi Főigazgatóság főbb tevékenységeire és szakpolitikai céljaira szabott felkészültségnövelési programot. 2017-ben a kezdeményezések főként a célzott megbeszélésekre és sebezhetőségi értékeléssel foglalkozó munkaértekezletekre összpontosítottak. A csalások megelőzéséről a belső használatra készült, ellenőrzésről szóló hírlevélben is gyakran szó esett. Egy erre a célra létrehozott Intranet-oldalon elérhető volt egy információs csomag.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret fejezete/fejezetei és a költségvetés javasolt új kiadási tétele/tételei

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám: 1 „Nukleáris leszerelés (Litvánia)“	diff./nem diff. ²⁸	EFTA-országoktól ²⁹	tagjelölt országoktól ³⁰	harmadik országokból	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
5	Ignalina-program [12.03]	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

²⁸ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

²⁹ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

³⁰ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelölt országok.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése³¹

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	5	„Nukleáris leszerelés (Litvánia)“
---	----------	-----------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1)	72,500	71,400	78,300	83,600	83,700	80. 100	82. 400	-	552,000
	Kifizetési előirányzatok	(2)	-	-	-	-	90,000	90,000	90,000	282,000	552,000
A programkeretből finanszírozott igazgatási előirányzatok ³²	Kötelezettségvállalási előirányzatok = kifizetési előirányzatok	(3)									
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=1+3	72. 500	71. 400	78. 300	83. 600	83. 700	80. 100	82. 400	-	552,000
	Kifizetési előirányzatok	=2+3	-	-	-	-	90,000	90,000	90,000	282,000	552,000

³¹ A végösszeg a kerekítés miatt nem egyezhet.

³² Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	---	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet a pénzügyi kimutatás mellékletébe (a belső szabályok V. mellékletébe) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE-ra.

millió EUR (három tizedesjegyre)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humánerőforrás	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429		3,003
Egyéb igazgatási kiadások	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065		0,455
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494		3,458

millió EUR (három tizedesjegyre)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN	
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	72,994	71,894	78,794	84,094	84,194	80,594	82,894	0	555,458
	Kifizetési előirányzatok	0,494	0,494	0,494	0,494	90,494	90,494	90,494	282,000	555,458

3.2.2. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*

- A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

Évek	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
------	------	------	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	3,003
Egyéb igazgatási kiadások	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,455
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	3,458

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó³³ kiadások								
Humán erőforrás								
Egyéb igazgatási kiadások								
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege								

ÖSSZESEN	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	3,458
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

A szükséges igazgatási előirányzatokat a fellépés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított előirányzatokkal biztosítják. Az előirányzatok adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

³³ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

Évek	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
A központban és a bizottsági képviseleteken	3	3	3	3	3	3	3
Küldöttségek							
Kutatás							
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve: AC, AL, END, INT és JED ³⁴							
7. fejezet:							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
A programkeretből finanszírozva ³⁵	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
Kutatás							
Egyéb (pontosítsa)							
ÖSSZESEN	3	3	3	3	3	3	3

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	
Külső munkatársak	

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

³⁴ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD=küldöttségi pályakezdő szakértő.

³⁵ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

- nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- előírnyoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Évek	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:
 - a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
 - a javaslat más bevételre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel költségvetési tételhez van-e rendelve

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési tétel:	A javaslat/kezdemenyezés hatása ³⁶						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
... jogcímcsoport							

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési tétel(ek)e)t.

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

–

³⁶ A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget, vagyis a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összeget kell megadni.